

CHP

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 11.05.2005
Sayı : 305

2/481-11284/33528

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifim gerekçesiyle birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Ali Rıza GÜLÇİÇEK

İstanbul Milletvekili

Türkan Miraoğlu
Denizli M.V.

Muharrem KILIÇ
Malatya M.V.

Feridun AYVAZÖZÜ
GÖRÜM M.V.

Erol Tınaztepe
Erzincan M.V.

Feridon Baloglu
Antalya M.V.

VEZİR AKDEMİR
İZMİR M.V.

Ali Kemal Kumburacı
İstanbul M.V.

Yakup Kepenek
Yakus M.V.

Hüseyin Ekmekçi
ANTALYA M.V.

[illegible]

GENEL GEREKÇE

Çağdaş insan hakları içinde yer alan **din ve inanç özgürlüğü** kavramında, önce inanç özgürlüğü, sonra da din özgürlüğü gelir. İnanma, inanmama ve herhangi bir dine mensup olup- olmamanın temel ve ilk koşulu inançtır. Her inanç sahibinin muhakkak bir dini kabul etmesi de zorunlu değildir.

Zaten Anayasa'nın 24. maddesinde de; "Herkes vicdan, dini inanç ve kanaat hürriyetine sahiptir." denilmektedir.

Uluslar arası sözleşmelerde de din ile inanç özgürlüğünün ayrı olarak ele alınması ve değerlendirilmesi öngörülmekte ve devletlere bu konuda yükümlülükler getirmektedir:

1. Avrupa İnsan Haklarını ve Temel Özgürlükleri Koruma Sözleşmesi'nin 9. maddesinde "**din ve inanç**" ayrı ayrı koruma altına alınmıştır. 9 / 2 maddesinde de "Din ve inancı açıklama özgürlüğünden" söz etmiştir.
2. Bu sözleşmeye Ek 1 Nolu Protokolün 2. maddesinde "... kendi dini ve felsefi inançlarına uygun....." kavramı kullanılmıştır.
3. Kişisel ve Siyasal Haklar Uluslar arası Sözleşmenin 18/1. maddesinde: "..... Bu hak, herkesin **bir dine sahip olma** ya da kendi **seçtiği bir inancı** benimseme özgürlüğü..."(nden), 18 / 2. maddesinde ise "Hiç kimseye **bir din ya da inanca sahip olma** ya da bir din ya da inancı benimseme özgürlüğü..." (nden) söz edilmektedir. 18/3. maddesinde yine "Din ya da inancı açıklama özgürlüğüne" dedikten sonra 26. madde de "Herkes, yasa önünde eşittir ve ayırım gözetilmeksizin yasa tarafından eşit olarak korunma hakkına sahiptir" diyerek yine devletlere yükümlülük getirir.
4. Helsinki Sonuç Belgesinde : "....**Düşünce, vicdan, din ve inanç özgürlükleri** de dahil olmak üzere saygı" on temel ilkedен biri olarak sayılmıştır.
5. AGİT / Paris Şartında da : "Her bireyin düşünce, vicdan ve din ye de inanç özgürlüğüne yararlanmaya hakkı olduğunu hiçbir ayırım yapmaksızın belirtiriz" denilmektedir.
6. Din ya da İnanca Dayalı Her Türlü Hoşgörüsüzlük ve Ayrımcılığın Kaldırılması Bildirgesi'nin 1,3,5 ve 6. maddelerinde de din ve inanç ayrı ayrı sayılmış, 2. maddesinde yaptırım getirmiş ve

“1- Hiç kimse, din ya da başka inançtan gerekçesiyle herhangi bir Devlet, kurum, grup ya da bir kimse tarafından ayrımcılık konusu olamaz.

2- Bu bildirgenin amaçları bakımından “din ya da inanca dayalı hoşgörüsüzlük ve ayrımcılık” deyişi, din ya da inanca dayalı olarak insan hakları ve temel özgürlüklerin eşitlik temeli üzerinde tanınmasını, kullanılmasını ve bunlardan yararlanılmasını önlemek yada zedelemek amaç ya da sonucuyla herhangi bir ayırım, dışlama, kısıtlama yada yeğlemede bulunmak anlamına gelebilir” denilmiştir.

Değiştirilmesini istediğimiz 3 maddede de tümüyle “din” maddelere girmiş, ancak hiçbirinde “dini inanç/dinsel inanç” maddelere girmemiştir.

Her ne kadar 115. ve 125. maddelerde “**felsefi inanç**” ibaresi geçmekte ise de; felsefi inanç, dini/dinsel inancı karşılamaz. Dinsel inanç, tavır ve davranışların, pratik uygulamaların (amel/ibadet) dışında kalan, insanın zihinsel fonksiyonlarını anlatır.

Bu yasa hazırlanırken; uygulamalar ve istatistik veriler göz önüne alınarak sorunlara yanıt bulunur, çözüm üretilir, bu yapılırken de konuyla ilgili toplumsal kesimlerin görüşü alınarak gerçek bir yasama çalışması yapılmalıydı. Ayrıca Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin (AİHM) yerleşmiş kararları ile Avrupa Birliği’ne üyelik sürecinin başladığı bir dönemde bölgesel ve uluslar arası sözleşmelerin de yasalara yansıtılması gerekirken, bu da yapılmamıştır.

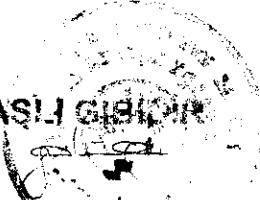
Yukarıda alıntılar yaptığımız uluslar arası belgelerde özellikle vurgulandığı gibi “**din**” “**din özgürlüğü**” ile “**inanç**” ve “**inanç özgürlüğü**” ayrı kavramlar olup yasanın ilgili maddelerine “**dini/dinsel inanç, dini/dinsel inanç özgürlüğü**” konmadığında, uygulamada büyük bir haksızlığa neden olacaktır. Bu da Anayasa’nın 10. maddesindeki “**eşitlik ilkesine**” aykırıdır.

**5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI
HAKKINDA KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1. 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununun, 115'inci maddesinin birinci fıkrasındaki “bir kimseyi dini....”, 125'inci maddesinin üçüncü fıkrasının b bendindeki “dini....” ve 216'ncı maddenin birinci fıkrasındaki “din...” ibareleri “dini inanç” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 2 . Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ASLI GIBİDİR
Gündüz DİNÇER
Kanunlar ve Kararlar Müdürü